

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2020 m. lapkričio 10 d.

Palanki nuomonė dėl 2019 m. ES finansinių ataskaitų, bet per daug su išlaidomis susijusių klaidų

Šiandien paskelbtoje Europos Audito Rūmų 2019 finansinių metų metinėje ataskaitoje auditoriai savo parašu patvirtina ES finansines ataskaitas, kuriose tikrai ir teisingai atspindima ES finansinė būklė. Jie taip pat daro išvadą, kad mokėjimus veikė per daug klaidų, daugiausia kategorijoje „didelės rizikos išlaidos“. Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir nepaisant pagerėjimo tam tikrose išlaidų srityse, auditoriai pateikia neigiamą nuomonę dėl išlaidų. Jie taip pat naudojami proga pabrėžti, kad reikia patikimai ir efektyviai valdyti finansinį paketą, dėl kurio susitarta reaguojant į koronaviruso krizę, dėl kurios per ateinančius kelerius metus ES išlaidos padidės beveik du kartus.

Bendras su ES išlaidomis susijusių netikslumų lygis išliko palyginti stabilus – 2,7 % 2019 m., palyginti su 2,6 % 2018 m. Be to, esama teigiamų ES išlaidų aspektų, pavyzdžiui, gamtos išteklių vystymas ir tvarūs administravimo rezultatai. Tačiau dėl to, kaip sudaromas ir laikui bėgant kinta ES biudžetas, didelės rizikos išlaidos 2019 m. sudaro daugiau nei pusę audituotų išlaidų (53 %), t. y. daugiau nei 2018 m. Tai daugiausia susiję su kompensacijomis grindžiamais mokėjimais, pavyzdžiui, sanglaudos ir kaimo plėtros srityse, kuriose ES išlaidas valdo valstybės narės. Didelės rizikos išlaidoms dažnai taikomos sudėtingos taisyklės ir tinkamumo kriterijai. Šioje kategorijoje reikšmingo klaidų lygio įvertis tebėra 4,9 % (2018 m.: 4,5 %). Darydami išvadą, kad klaidų lygis yra paplitęs, auditoriai pateikė neigiamą nuomonę dėl ES išlaidų.

Auditoriai naudojami galimybe žvelgti į ateitį. 2020 m. liepos mėn. Europos Vadovų Taryba pasiekė politinį susitarimą dėl 2021–2027 m. ES biudžeto, įtraukiant laikiną ekonomikos gaivinimo priemonę „Next Generation EU“, kuria sprendžiami COVID-19 krizės ekonominiai ir socialiniai padariniai. Todėl per ateinančius kelerius metus ES išlaidos bus gerokai didesnės.

„Mūsų neigiama nuomonė dėl 2019 m. ES išlaidų yra priminimas, kad mums reikia aiškių ir paprastų taisyklių visiems ES finansams, taip pat reikia veiksmingai tikrinti, kaip išleidžiami pinigai ir ar pasiekiami numatyti rezultatai, – teigė Audito Rūmų pirmininkas Klaus-Heiner

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos metinės ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Lehne. – *Tai ypač svarbu atsižvelgiant į planuojamą gaivinimo fondą, skirtą kovai su COVID-19 pandemijos padariniais. Šiais krizės laikais Europos Komisijai ir valstybėms narėms tenka didžiulė atsakomybė už patikimą ir efektyvų ES finansų valdymą.*

Tuo tarpu valstybių narių Europos struktūrinių ir investicijų (ESI) fondų įsisavinimas ir toliau buvo lėtesnis nei planuota. Iki 2019 m. pabaigos, t. y. priešpaskutinių dabartinio septynerių metų biudžeto metų, išmokėta tik 40 % (184 milijardai eurų) sutarto ES finansavimo 2014–2020 m. laikotarpiu, o kai kurios valstybės narės panaudojo mažiau nei trečdalį lėšų. Dėl to padidėjo neįvykdyti įsipareigojimai, kurie 2019 m. pabaigoje pasiekė 298 milijardus eurų, t. y. beveik du metinius biudžetus. Dėl susidariusios padėties kilo papildomų sunkumų ir rizikos, nes Europos Komisija ir valstybės narės turėjo skirti daugiau laiko lėšų įsisavinimui naujuoju biudžetiniu laikotarpiu.

Bendra informacija

2019 m. ES išlaidos iš viso sudarė 159,1 milijardo eurų. Tai atitinka 2,1 % valstybių narių viešųjų išlaidų ir 1,0 % ES bendrųjų nacionalinių pajamų. „Gamtos išteklių“ sritis sudarė didžiausią audituotų lėšų dalį (47 %), „Sanglaudos“ išlaidų dalis sudarė 23 %, o „Konkurencingumas“ – 13 %. Apie du trečdaliai biudžeto yra panaudojami taikant vadinamąjį pasidalijamąjį valdymą, kai valstybės narės skirsto lėšas, atrenka projektus ir valdo ES išlaidas.

Kiekvienais metais auditoriai audituoja ES pajamas ir išlaidas ir tikrina, ar metinės finansinės ataskaitos yra patikimos, ir ar pajamų ir išlaidų operacijos atitinka galiojančias taisykles ES ir valstybių narių lygmeniu.

ES finansinės ataskaitos rengiamos taikant apskaitos taisykles, pagrįstas tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais, ir atspindi Sąjungos finansinę būklę praėjusių finansinių metų pabaigoje ir tų metų finansinį veiksmingumą. ES finansinė būklė apima jos konsoliduotų subjektų tiek trumpalaikį, tiek ilgalaikį turtą ir įsipareigojimus metų pabaigoje.

„Palanki“ nuomonė reiškia, kad skaičiai atspindi tikrą ir teisingą vaizdą ir atitinka finansinės apskaitos taisykles. „Sąlyginė“ nuomonė reiškia, kad auditoriai negali pateikti palankios nuomonės, tačiau nustatytos problemos nėra paplitusios. „Neigiama“ nuomonė reiškia plataus masto problemas.

Siekdami parengti šią audito nuomonę, auditoriai testuoja operacijų imtis, kad gautų statistiškai pagrįstus įverčius, parodančius, koku mastu pajamos ir įvairių sričių išlaidos yra paveiktos klaidų. Jie nustato įvertintą klaidų lygį, palyginti su 2 % riba, kurią viršijus netvarkingos pajamos ar išlaidos laikomos reikšmingomis. Įvertintas klaidų lygis nėra sukčiavimo, neefektyvumo ar išėikvojimo matas, tai – įvertis pinigų, kurie neturėjo būti sumokėti iš ES biudžeto, nes buvo panaudoti visapusiškai nesilaikant atitinkamų ES ir nacionalinių taisyklių.

Audito Rūmai yra nepriklausomas Europos Sąjungos išorės auditorius. Jų ataskaitos ir nuomonės yra labai svarbi ES atskaitomybės grandinės sudėtinė dalis. Jos naudojamos reikalaujant atskaitomybės iš tų, kurie yra atsakingi už ES politikų ir programų įgyvendinimą: Komisijos, kitų ES institucijų ir įstaigų ir administracijų valstybėse narėse. Audito Rūmai įspėja apie riziką, teikia patikinimą, nurodo trūkumus ir gerosios praktikos pavyzdžius bei teikia rekomendacijas ES politikos formuotojams ir teisės aktų leidėjams, kaip pagerinti ES politikų ir programų valdymą.

Metinę ataskaitą dėl ES biudžeto, metinę ataskaitą dėl Europos plėtros fondų ir apibendrinantį dokumentą „2019 m. ES auditas trumpai“ galima rasti čia: eca.europa.eu

Lapkričio 13 d. Audito Rūmai pirmą kartą paskelbs ataskaitą dėl bendro ES biudžeto veiksmingumo.